

Vad är det som gör att anknytning till biologiska föräldrar anses bättre än anknytning till psykologiska föräldrar, det är nämligen inte sant.

Anknytning är ett ord som förekommer lite här och där inom familjehemsvården, men finns det egentligen en förståelse för vad anknytning innebär mer än bandet mellan barnet och de biologiska föräldrarna?

När ett barn placeras i familjehem så ingår det i uppdraget att hjälpa barnet behålla kontakten med de biologiska föräldrarna. Det finns en önskan från nämnder och socialtjänster att barn ska kunna flytta tillbaka till sin ursprungsfamilj, men ibland undrar jag om uppdragsgivarna stirrat sig blind på ordet *anknytning* och glömmer bort att familjehemsvården borde arbeta för barnets bästa.

Anknytningen är den starkaste kraften som finns mellan människor, vi föds med en hjärna som till stora delar är utvecklad och det lilla barnet behöver ett nära samspel med någon vuxen för att kunna lära sig förmågan att hantera tankar och känslor. Anknytning är en medfödd instinkt som gör att barnet utnämner den vuxne som har den första och grundläggande kontakten till den primära anknytningspersonen och orienteringspunkt. Hos barn finns nämligen en orienteringsreflex, det är barnets medvetande som automatiskt söker intryck från den som barnet primärt har anknytning till; Redan som bäbis läser barnet av den vuxnes ansikte, och det fortsätter under hela barndomen. Han/hon ser förälderns reaktioner, uttryck och gester. Föräldern observeras och studeras noggrant för att upptäcka signaler som kan tala om för barnet vad som förväntas av honom/henne. Problemet är att det inte finns en inbyggd censur, barnets anknytningsinstinkt kan inte sålla bort vuxna som är dåliga orienteringspunkter utan de lär barnet hur hon/han ska tänka om sig själv och vad hon/han ska förvänta sig av andra människor och bete sig i relationer, det här gör att de barn som omhändertas och placeras kan ha ett väldigt tungt bagage av erfarenheter med sig genom livet.

Det finurliga med anknytningen är också att den går att göras om, det går att få en ny primär anknytningsperson och det går att bygga upp nya inre arbetsmodeller som innebär ett mycket mer positivt sätt att se på sin egen kapacitet och relationer. Det problematiska är att det ofta tar lång tid att bygga upp en ny primär anknytning och tid är en bristvara inom familjehemsvården där beslut om förlängning av placeringen behöver tas var sjätte månad, dessutom kan uppdraget präglas av osäkerhet eftersom besluten i bland tas av socialnämnder som inte är insatta i det specifika familjehemmets vardag eller ömsesidiga anknytning.

När ett barn placeras finns som sagt en strävan att barnet ska tillbaka till sina biologiska föräldrar, jag förstår att det är så eftersom den primära anknytningen är viktig. Men det som skrämmer mig är när familjehemsföräldrar berättar om barn som varit placerade hos dem i flera år och knappt haft kontakt med de biologiska föräldrarna, men som ändå abrupt rycks upp från familjehemmet och flyttas till sin biologiska familj. En kvinna skrev på Facebook att den biologiska mamman fått rekommendationer av socialtjänsten att inte låta barnet ha någon kontakt alls med det nätverk av vuxna som fanns i familjehemmet, eftersom de skulle störa barnets anknytning till biologiska mamman. Och det är inte en enskild händelse utan jag skulle kunna berätta om fler familjehem som förlorat kontakten med det barn som varit placerad, eller återge berättelser från familjehemsföräldrar som hört barnet gråta i telefon och bett att få komma hem till familjehemmet igen.

”När ett barn placeras i familjehemsvård ska nämnden arbeta för att barnet ska kunna återförenas med föräldrarna. Men när en utredning visar att föräldern uppvisar sådana brister i sin omsorg för barnet att det kan utgöra en bestående fara för barnets hälsa och utveckling och om umgänget med barnet inte har fungerat, så kan en vårdnadsöverflyttning starkt övervägas. I en sådan utredning bedöms också familjehemmets relation till barnet, kan de tillgodose barnets behov och är familjehemmet är beredd se till barnets behov av kontakt med föräldrarna?”

Barnets perspektiv är också viktigt för utredningen; Har barnet en stark anknytning till familjehemmet, kompisar, skola och omgivningen. Om barnet anses vara mogen nog, ska utredningen också ta hänsyn till barnets åsikt.” Socialstyrelsen (art. 2006-101-6)

Jag undrar vad det är som gör att socialnämnder inte följer de riktlinjer och lagar som faktiskt finns? Vad är det som gör att anknytning till biologiska föräldrar anses bättre än anknytning till psykologiska föräldrar, det är nämligen inte sant utan det placerade barnet utsätts för ännu en separation.

Jag hoppas att du inte tror att jag är emot att barn får återvända till sin ursprungsfamilj, det jag menar är att barnets perspektiv behöver väga tyngre än de biologiska föräldrarnas behov. Jag önskar att alla vuxna som barnet anknytit till ska ses som en rikedom och uppmuntras. Sker det en hemflytt, då ska socialtjänsten göra sitt allra bästa för att kontakten mellan barnet och familjehemmet får möjlighet att fortsätta så länge som barnet behöver dem, vilket oftast är mycket längre än vad barnet själv tror.

Eva-Lena Edholm, föreläsare,
Hemsida och blogg: www.evalenaedholm.se
Sök upp mig på Facebook: [https://www.facebook.com/
EvaLenaEdholmForelasareHandledareOchKonsult](https://www.facebook.com/EvaLenaEdholmForelasareHandledareOchKonsult)

Just nu är jag kär i kunskapen om anknytningens betydelse och skulle vilja berätta mer om det för Sveriges alla socialtjänster och familjehem.